

Z HISTORIE DŘEVĚNÉ ŠPALÍKOVÉ DLAŽBY (2)

ROZMĚRY, TECHNOLOGIE POKLÁDKY A SOUČASNÉ POUŽITÍ

Rozměry a technologie pokládky exteriérové dřevěné dlažby se obměňovaly v průběhu let zejména na základě získaných zkušeností. Víme, že její životnost prodloužíme použitím vhodné dřeviny, impregnací, výrobními rozměry a v neposlední řadě také způsobem pokládky.

Na přelomu 19. a 20. století se v Londýně používala výška dřevěné dlažby 6 až 9 palců, tj. cca 15 až 23 cm. U tvrdých dřevin to z úsporných důvodů byla výška 10 cm a ta se později začala používat i u borovice. Čím byla menší výška špalíků, tím vyšší se udělal betonový podklad, například u špalíků 15 cm byl podklad 10 cm, a naopak u 10 cm vysokých špalíků byl podklad 15 cm, u výšky 9 cm potom až 20 cm. Po dlouholetých zkušenostech a pozorováních vykrystalizovala v Anglii norma, která definovala rozměry špalíkové dlažby: u měkkých dřevin výšku 11 až 13 cm, délku 23 cm a šířku 7,5 cm. V případech, kdy se hledala úsporná řešení, se použila délka 20 nebo dokonce jen 15 cm.

V Paříži se u tvrdých dřevin užívala výška 10 cm, v ojedinělých případech 7 cm, ta se však neovládala. U měkkých dřevin se na plochy s vysokým zatížením používala výška 15 a u nízkého 12 cm. V Berlíně to například u dlažby z jarrahu byla výška 13 cm stejně jako u ploch s vysokým zatížením a u špalíků z borovice a u nízkého zatížení 10 cm.

Rozměry špalíkové dlažby prošly v průběhu let velkými změnami. Například u borovice se délka pohybovala v rozmezí 13 až 23 cm, šířka 7,5 až 13 cm, u tvrdých dřevin se délka pohybovala od 13 do 23 cm a šířka od 7,5 do 9 cm. Výška se odvíjela od předpokládaného zatížení plochy

nebo komunikace, u měkkých dřevin 10 až 13 cm, u tvrdých 7 až 10 cm. V roce 1933 byly v Německu normou upřesněny rozměry špalíkové dlažby pro vozovky: u měkkých dřevin výška 13 a u tvrdých 10 cm, délka 18 až 25 cm a šířka 8 cm. Později se ještě specifikovaly výšky při různých využitích ploch z dřevěné dlažby: od nízkého zatížení (např. chodníky, cesty pro cyklisty) výška 8 cm, u skladovacích a výrobních hal výška 10 cm, pro silnice s nízkým zatížením 12 cm a u otevřených skladovacích ploch výška 20 cm.

Podklad pro pokládku venkovní špalíkové dlažby musí unést plánované zatížení, musí být pevný a odvádět protékající vodu. Po odkrytí někte-

rých starších dlažeb se setkáme i s dvojitou konstrukcí, kdy na rostlé podloží byl použit 3cm písčité podsyp, dlažba 14 cm, druhý podsyp výšky 5 cm a jako pochozí vrstva dlažba 10 cm. Boční zpevnění bylo provedeno hranoly šířky 20 cm a výšky 35 cm. Při pokládce je nutné pamatovat na bobtnání a sesychání konkrétní dřeviny. Dřevěná dlažba při chybné pokládce dokáže vlivem bobtnání poškodit i obvodové zdivo.

Až v roce 1984 byla v německé normě specifikována pravidla pro pokládku. Jako podklad je uváděna až 20 cm vysoká betonová vrstva z betonu 1 : 8 (tzv. hubený beton, který obsahuje cca 150 kg cementu na 1 m³ betonu). A na tuto vrstvu potěr z betonu 1 : 3 (400 kg cementu na 1 m³) v tloušťce 20 mm. Špalíky se mají pokládat na vazbu v příčném směru a v tom podélném se do spár vkládaly lišty z borovice o průřezu 6 x 25 mm. Spáry se zalévaly horkým asfaltem nebo cementovou maltou (1 : 1). Na dlouhých

stranách musí zůstat 50mm dilatační spára, která se do půlky zasypává křemičitým pískem a poté zeminou. Výška by měla být 150 mm a průřez 80 až 120 mm. Pro méně namáhané prostory mohou být použity čtvercové průřezy nebo také kulaté. Například ale do stáji je doporučeno použít výšku dlažby minimálně 25 cm. Také tady je doporučen betonový podklad a zaplnění spár asfaltem nebo maltou. Minimálně na dlouhých stranách by měla zůstat dilatační spára stejně jako u venkovní dlažby. Mezi dalšími doporučeními je směr pokládky venkovní dlažby kolmo k ose směru provozu, použití obrubníků a dilatačních spár.

Dnes se exteriérová špalíková dlažba používá zejména při restaurování historických ploch, v průchodech a průjezdech, na zahradách nebo na chodnících. Způsob pokládky, přípravy podkladu a rozměry se liší podle plánovaného zatížení a způsobu užívání. Dá se říci, že nevhodná je pou-

ze na vysoce zatěžované silnice. Zalévání spár je dnes obvykle nahrazeno křemičitým pískem. Špalíková dlažba se používá také v interiérech, od dílen až po výrobní haly, v zemědělských objektech (stáje), ve školách, interiérech obchodů i bytů, ale tam je technologie pokládky jiná než venku.

Na co si dát pozor, abychom zabránili vzniku poškození venkovní dřevěné dlažby: na vlhkost dřeva při pokládce, na dilatace, které mají zohlednit objemové změny konkrétní dřeviny, vybrat vhodný vzor pokládky s ohledem na využití plochy, provést dostatečné zhutnění podkladu, použít vhodné rozměry, obrubníky, impregnaci, zajistit odtékání dešťové vody a seznámit zákazníka se správnou údržbou.

Michaela Reichlová
www.parquet-renspol.cz

